

# หลักเกณฑ์การคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๔

## กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

### ๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการประกาศใช้เพื่อให้คนพิการได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพ การจัดสวัสดิการ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และความเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุคคลพิการที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงได้เริ่มดำเนินการให้มีการคัดเลือก “คนพิการต้นแบบ” ขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการให้โอกาส เกียรติ กำลังใจ แก่คนพิการ และความมุ่งมั่นที่จะสานต่อเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ซึ่งจึงดำเนินการคัดเลือก “คนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๔” เพื่อให้เป็นแบบอย่างของบุคคลที่สามารถก้าวผ่านอุปสรรคของชีวิต สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว มีความขยัน มุานะอดทน ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง สามารถเดินตามเส้นทางความฝันของตนเองอย่างประสบความสำเร็จ และอุทิศตนเป็นพนักงานช่วยเหลือสังคม ทำให้สังคมได้รับรู้ถึงศักยภาพและความสามารถของคนพิการเช่นเดียวกับคนทั่วไป

### ๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเป็นการยกย่องคนพิการที่ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ๒.๒ เพื่อสนับสนุนและให้กำลังใจแก่คนพิการในการพัฒนาตนเองให้ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ๒.๓ เพื่อรวบรวมผลงานความสำเร็จของคนพิการต้นแบบ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไป หน่วยงาน องค์กร ได้รับทราบ

### ๓. หลักเกณฑ์ในการเสนอชื่อคนพิการเข้ารับการคัดเลือกเป็นคนพิการต้นแบบ

#### ๓.๑ การเสนอชื่อ

ส่วนที่ ๑ : เสนอชื่อโดยองค์กรคนพิการหลักแต่ละประเภทความพิการ จำนวน ๘ องค์กร โดยการคัดเลือกองค์กรหลักละ ๑ คน เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ปี ๒๕๖๔

#### ส่วนที่ ๒ : เสนอชื่อโดย

- กรุงเทพมหานคร

๑) เสนอชื่อโดยองค์กรด้านคนพิการ คัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน และเสนอให้คณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ โดยมีการคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน (รวมสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย) รวมจำนวนไม่เกิน ๘ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับรางวัลคนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๔

๒) ศูนย์บริการกรุงเทพมหานคร/หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการ/หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์และพิจารณาคัดเลือกตามคุณสมบัติหลักเกณฑ์ เพื่อเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ ส่วนกลาง จำนวน ๑ คน เพื่อรับรางวัลคนพิการต้นแบบ

● ระดับจังหวัด

เสนอชื่อโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์กรคนพิการ แต่ละประเภทความพิการ ๗ องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในจังหวัด โดยให้มีการคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน และเสนอให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำจังหวัด หรือคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด หรือคณะทำงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการ พิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ คัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๗ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากลปี ๒๕๖๔ ส่วนประเภทความพิการอื่น ๆ จัดให้ได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบในจังหวัด อย่างเท่าเทียมกัน

**๓.๒ คุณสมบัติของคนพิการที่จะเสนอชื่อ**

๓.๒.๑ เป็นคนพิการอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป และมีสมุดหรือบัตรประจำตัวคนพิการ

๓.๒.๒ มีภูมิลำเนาตรงตามทะเบียนบ้าน

๓.๒.๓ เป็นคนพิการประเภทใดประเภทหนึ่ง ใน ๗ ประเภทความพิการ ตามประกาศกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่ง ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ หากมีความพิการซ้ำซ้อน ให้ถือความ พิการที่มากที่สุดเป็นหลักในการพิจารณาประเภทความพิการ

๓.๒.๔ ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่

๑) การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ตามสภาพความพิการและสภาพแวดล้อมทางสังคม

- สามารถปรับสภาพตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม
- สามารถช่วยเหลือตนเองได้และดำรงชีวิตประจำวันได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป
- มีความสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งของเหลือใช้ หรือมีภูมิปัญญา

ท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัย การจัดทำกายอุปกรณ์หรืออุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามฐานานุรูป

๒) การศึกษาหาความรู้และการพัฒนาตนเอง

● ศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยไม่จำเป็นต้องเน้นวุฒิการศึกษา แต่มีทักษะประสบการณ์ชีวิตในการพัฒนาตนเองอย่างชัดเจน ต่อยอด/ขยายผล/แสวงหาความรู้ต่อเนื่อง

- ประดิษฐ์ คิดค้น พัฒนางาน นวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและการดำรงชีวิต

● ฝึกอบรม/ฝึกทักษะวิชาชีพ การฝึกงาน โดยมีใบประกาศที่ได้รับการรับรองจาก หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- เพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์และความชำนาญ จนสามารถที่จะนำความรู้มาประกอบอาชีพ การพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในชีวิต มีความอดทนต่อสู้ และยืนหยัดอยู่ในสังคมได้

- สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์ให้กับผู้อื่น ชุมชน สังคมได้รับทราบ และเป็นທີ່ประจักษ์

๓) การทำงานหรือการประกอบอาชีพ

- มีตำแหน่งงานที่มั่นคงในหน่วยงานภาครัฐ หรืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- นำความรู้ ประสบการณ์ หรือความชำนาญในการประกอบอาชีพอิสระ การประกอบอาชีพกลุ่ม มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว

- ยกระดับความเป็นอยู่ของชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถสร้างหลักฐานความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัว

๔) คุณภาพชีวิตของครอบครัว

- มีสัมพันธภาพครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคง สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้มีศีลธรรมอันดี
- มีความประพฤติเรียบร้อย เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป
- ทำคุณประโยชน์ มีส่วนร่วม มีจิตอาสาในการช่วยเหลือชุมชนด้วยกำลังกาย กำลังใจหรือกำลังทรัพย์ ตามสภาพความเป็นอยู่ของตน และตามสภาพความพิการของตนเองอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ๑ ปีขึ้นไป

๕) การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมของชุมชน หรือเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หรือมีส่วนร่วม การทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เป็นที่ประจักษ์

- การเป็นสมาชิกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรของคนพิการในระดับจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ
- การเป็นผู้มีคุณธรรมและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เป็นที่ชื่นชมยอมรับของสังคม หรือนำชื่อเสียงมาสู่ชุมชนและสังคม

๓.๒.๕ มีความประพฤติเรียบร้อย อยู่ในศีลธรรมอันดี เป็นตัวอย่างและแบบอย่างได้

**๓.๓ หลักฐานประกอบการเสนอชื่อ**

๑) สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๑ ชุด

๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ชุด

๓) สำเนาทะเบียนบ้านที่ระบุว่าเป็นคนพิการที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้น ๆ จำนวน ๑ ชุด

๔) ภาพถ่ายหน้าตรงให้เห็นลักษณะความพิการเต็มตัว จำนวน ๑ ภาพ และรูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว ๑ รูป หรือ Video Clip อื่นๆ ที่ได้ ประกอบกิจกรรม ๓.๒.๑ - ๓.๒.๕

๕) ภาพถ่ายหรือภาพเคลื่อนไหวการทำกิจกรรมของคนพิการที่สะท้อนให้เห็นศักยภาพและความสำเร็จของคนพิการ จำนวน ๑ ชุด

๖) ใบสมัครคนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ ชุด

#### ๔. รางวัลที่ได้รับ

- ๑) โล่ประกาศเกียรติคุณ “คนพิการต้นแบบ”
- ๒) ร่วมประกาศเกียรติคุณและพิธีมอบรางวัล ในงานวันคนพิการสากล

#### ๕. วิธีการดำเนินงาน

**ส่วนที่ ๑ :** องค์กรด้านคนพิการพิการหลัก ๗ ประเภทความพิการ และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ดำเนินการคัดเลือกคนพิการ องค์กรหลักละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๘ คน เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ปี ๒๕๖๔

##### ส่วนที่ ๒

##### ■ กรุงเทพมหานคร

๑) ศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานคร องค์กรด้านคนพิการพิการหลัก ๗ ประเภทความพิการ และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) คณะกรรมการสมาคมฯ แต่ละสมาคม จัดประชุมพิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ **องค์กรละ ๑ คน** โดยใช้แบบฟอร์มการให้คะแนนตามที่กำหนด (กรณีมีมากกว่า ๑ คน ให้เสนอผู้ที่มีคะแนนในระดับสูงสุด)

๓) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกพร้อมด้วยหลักฐานประกอบการสมัคร จำนวน ๑ ชุด และสรุปผลการคัดเลือกคนพิการต้นแบบตามแบบฟอร์ม Google Form : <https://forms.gle/r2wVeKeRdAWgRMHA> ที่กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทราบ

๔) มีการคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๗ คน และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๔

##### ■ ระดับจังหวัด

๑) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด มอบหมายให้ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด/องค์กรด้านคนพิการ และภาคีเครือข่าย ประชาสัมพันธ์และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) เสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด หรือคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด หรือคณะทำงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการเพื่อประชุมพิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ **ประเภทละ ๑ คน** รวมจำนวนไม่เกิน ๗ คน โดยใช้แบบฟอร์มการให้คะแนนตามที่กำหนด (กรณีมีมากกว่า ๑ คน ให้เสนอผู้ที่มีคะแนนในระดับสูงสุด)

๓) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกพร้อมด้วยหลักฐานประกอบการสมัคร จำนวน ๑ ชุด และสรุปผลการคัดเลือกคนพิการต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทราบ

๔) มีการคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๗ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากลปี ๒๕๖๔

๕) ในกรณีที่จังหวัดมีการเสนอรายชื่อคนพิการเข้ารับการคัดเลือกมากกว่า ๑ คน ให้จังหวัดมอบรางวัลคนพิการต้นแบบระดับจังหวัด (ยกเว้นคนพิการที่ได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๔ ไปแล้ว) ในงานวันคนพิการสากลจังหวัด ประเภทความพิการละ ๑ คน

## ๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๑) ประชาสัมพันธ์เชิญชวนพร้อมใบสมัครให้หน่วยงาน องค์กรด้านคนพิการ และภาคีเครือข่าย ตลอดจนประชาชนทั่วไปในจังหวัด

๒) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด/องค์กรด้านคนพิการ ดำเนินการคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน รวมจำนวน ไม่เกิน ๗ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๔

๓) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔

## ๗. สถานที่ส่งใบสมัคร

- กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานคร (ตั้งอยู่กรม พก.)
- ปริมณฑลและส่วนภูมิภาค : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทุกจังหวัด

**\*หมายเหตุ\*** - คนพิการจะต้องผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือคณะอื่นใดที่เกี่ยวข้องของจังหวัด

- หากส่งใบสมัครด้วยตนเองโดยไม่ผ่านองค์กรคนพิการ (8 องค์กร) หรือ พมจ. ทางกรม พก. จะไม่รับพิจารณาทุกกรณี

